

17 FEB 2009

JUSTISDEPARTEMENTET	
17 FEB 2009	
SAKSNR.:	200801140
AVD/KONT/REH:	LOV/E KHC
DOK.NR.	104
ARKIVKODE:	

Justisdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

10.02.2009

AD NOU 2007:13 DEN NYE SAMERETTEN – HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til departementets brev av 15.02.2008.

Utredningen er omfattende (bortimot 2500 sider med det historiske) og inneholder gjennomgang av blant annet generelle spørsmål (s 297-375), mindre spesielle spørsmål som gjelder Tromsø og Nordland som har mindre relevans for Oppdal Bygdeallmenning som grunneier i Oppdals del av Trollheimen.

Det er imidlertid noen spørsmål som er særlig aktuelle for bygdeallmenningen, og det er følgende:

1. Reindriften i Trollheimen

Den er nevnt flere steder, men særlig på s 411-413.

Her går utvalget for langt i å "omdefinere" både de faktiske forhold og rettspraksis.

Det at høyesterettsdommen fra 1981 (Rt. 1981 s 1215) ikke gikk i reindriftens favør, synes å ha vært problematisk både for staten og samene. Dette medførte til at det ble vedtatt en særlov for Trollheimen, lov av 21.12.1984 nr. 101 (Trollheimenloven). Vi ser at utvalget har lagt stor vekt på Høyesteretts dom i Rt. 2001 s 769 (Selbusaken). Kjenner man de geografiske forhold (hvordan påstandslinjene ble trukket) sammenholdt med begrunnelsene, er nevnte sak ikke noe prejudikat for å tilsidesette det historiske.

Utvalget går langt når det anføres at:

"Ettersom den nevnte kommisjonens vurderinger også hadde avgjørende betydning for utfallet av Trollheimen-saken, er det derfor ikke gitt at saken hadde fått det samme utfallet om den hadde blitt avgjort i dag. Det kan heller ikke utelukkes at det samiske nærværet i Trollheimen både er eldre og at det har vært større kontinuitet i den samiske bruken, enn hva Høyesterett hadde grunnlag for å anta i 1981"
(s 412 spalte 1).

Vi ser det som svært uheldig at utvalget har benyttet seg av en slik tilnærming overfor den faktiske historie og gjeldende rett.

På s 413 (spalte en nederst og s 413 øverst) er utvalget nøye med å nevne overskjønnet i RG. 1991 s 977 (delskjønnet). Utvalget unnlater imidlertid å nevne overskjønnet i RG 2000 s 504 hvor erstatningen ble tredoblet samt at det ble gitt erstatning for tapte inntekter ved utleie m.v. Det bør også tilføyes at etter at overskjønnet var rettskraftig, kom det forespørsel fra reindriftsnæringen om å utvide arealet også til Kråkvasstind. Det kom da reaksjoner mot saksbehandlingen, og det har tydeligvis blitt lagt til side, kanskje i påvente av den "omdefinering" av historien og gjeldende rett. Det er svært uheldig for det videre samarbeid at det legges opp til en lovbehandling som har en noe skjev tilnærming.

På s 162 kommer utvalget igjen inn på Trollheimen, og poengterer – i forbindelse med diskusjonen om hva som ligger i uttrykket "tradisjonelle samiske områder" – at det i alle fall siden 1870 tallet har vært drevet kontinuerlig samisk reindrift i området, og at det derfor er "... nærliggende også å anse de aktuelle delene av Trollheimen som en del av de tradisjonelle samiske områdene". Ifølge note 18 på s 162 er kommunene - som er omfattet av Trollheimenloven av 1984 - også omfattet av konsultasjonsavtalen mellom Sametinget og Regjeringen. Samerettsutvalget har så en meget oppsiktsvekkende mening om at selv om reinbeiteområdenes yttergrenser vil være *veiledende* (for hvilke områder som kan anses som tradisjonelle samiske områder), vil de ikke bestandig representere en sikker avgrensning. Det nevnes så at enkelte områder som tidligere har hatt en slik status, men som nå er unntatt fra reinbeiteområdene, fortsatt vil kunne anses som tradisjonelle samiske områder.

Likedan er det på s 151 et nytt postulat i forbindelse med omtale av reindriften i Trollheimen hvor det anføres at "Et betydelig antall nye funn i området kan imidlertid stille rettighetsspørsmålene i Trollheimen i en annen stilling i dag (sml. Rt.1981 s 1215)". Her er vi imidlertid inne på et vesentlig poeng, nemlig at funn fra Veidemannstiden nå *omdefinieres* til samiske funn. I bakgrunns materialet (NOU 2007:14) har man på s 52 også slike *antagelser* som oppgir at det har vært samisk tilhold nord og nordvest for Driva, hvilket henføres til blant annet traktene rundt Gjevilvatnet.

2. Utvalgets syn på folkeretten

Allmenningsstyret er også noe undrende til hvor sterkt det argumenteres for at Norge må utsette en rekke tiltak for å tilfredsstille folkeretten. Her holdes ILO-konvensjonen frem som argument. Her må det erindres at da denne ble vedtatt, ble det presisert at Art. 14 ikke gir hjemmel for noen *ekspansiv reindrift*. Den bygger altså på et konserverende syn på reindriften. Poenget med Norges tilslutning var – slik det ble argumentert – at Norge allerede oppfylte de folkerettslige forpliktelser, *derfor* kunne man tiltre konvensjonen. I ettertid er denne fremholdt som et instrument *for å ekspandere*.

Det er derfor uheldig at utvalget har fått en så *ensidig, faglig sammensetning*. Dette gjør at utvalget går alt for langt i sine tilrådninger og fremstå som lite kritisk til en del standpunkter som tas for historisk og juridisk riktige.

Styret i Oppdal Bygdealmenning setter derfor sin lit til den juridiske ekspertise i departementet, slik at man får *balanserte lovforslag*.

Med hilsen

For styret i Oppdal Bygdealmenning

Lars Rise

Formann